



Katolski cerkveni list.

№ 31.

V Četrtik 1. veljiga Serpana.

1850.

Med drugimi važnimi predmeti, čez ktere se je lansko jesen per duhovskih dekanatnih svetih (Konferenzen) v naši školi posvetovalo, je bil tudi ta: „Skušnja uči, de je moški spol bolj kakor ženski v duhovskih vadbah (Religionsübungen) mlačin in merzel in len. Od kod to izvira in kako bi se tukaj pomagalo? Ker je to vprašanje sedanje dni posebno važno, podamo svojim duhovskim tovaršem pa tudi drugim bravcam „Zg. Danice“ v prevdarik, kar se je na raznih krajih v tej reči govorilo, in kar se je per ordinarjatu iz vsiga tega posnelo in se nam kakor sklep v tem predmetu na znanje dalo.

1. Pervi vzrok leži v zanemarenji izreje moške mladosti. Fantič se navadno svojiga očeta derži in se vdeleži njegovih poslov in opravil. Ker so pa očetje po navadi v duhovskih vadbah tudi bolj mlačni, kakor matere, jabelko večidel daleč od drevesa ne pade. Zato naj matere izgled sv. Monike posnemajo, in per izreji svojih sinov skerbno to nadomestijo, kar očetje zamudijo. Le pobožna mati zamore zadosti terdno podstavo ali temelj k pobožnemu življenju v sercu otroka postaviti, kakor to sv. Avguštin sam od sebe v svojih izpovedih takolepo in veličastno popisuje.

2. Mlačnost v veri ima daleč svoj vzrok v tem, de se na zaderžanje fantov v cerkvi premalo gleda. Dokler se dekleta večidel svojih mater ali drugih pobožnih ženstev derže in se nad njih izgledam spodbudujejo, očetje za svoje sine nič ne porajtajo. Samim sebi jih v cerkvi prepuste, de se po kotih okoli potikajo, norce pasejo in s časam vse veselje do cerkve in pobožnosti (allen Andachtssinn) zgube. Zato naj dušni pastirji očete oistro opominjajo, de naj svoje sine sami seboj v cerkev peljajo, ali pa s kakim pobožnim hlapcam ali s kom drugim zanesljivim v cerkev pošljejo. V vsaki cerkvi naj se pa moški mladosti posebin kraj odloči, in komu pametnemu nadzorništvu čez njo izroči.

3. Tudi v šolah se pogosto greši, akoravno malokdo na to zmisli, de si namreč učitelji mnogokrat več z dekliči perzadevajo in se prijazniši z njimi pečajo, kakor s fantiči, kteri so večidel ne-

koliko bolj okorni. Kakor hitro pa fantiči zagledajo, de bojo deklicem zad postavljeni, zgube z ljubeznijo do učnikov vred tudi vse veselje do šole in šolskih nauk in pobožnosti. Zato naj bi si učitelji svetni in duhovski s toliko večim trudam prizadevali, ljubezen fantičev in njih serce si perdočiti, in naj bi se toliko več s fantiči pečali in za njih popolnši omiko perzadevali, kolikor večim nevarnostim je moški spol v poznejših letih izpostavljen. Tudi je dobro in ima vselej še v poznejših letih prav dobre nasledke, če se fantiči ministrirati nauče, in se s tem, de v mladosti per altarji služijo, v njih tudi sploh veselje do cerkvenih in božjih reči obudi; vendar pa ne smejo biti samim sebi prepušeni, de ne spridijo eden družiga. Tudi na perpravi k prvi spovedi in k prvim sv. obhajilu je neskončno veliko ležeče, na katero stran de se bo v poznejših letih serce mladenca nagnilo; zato se ne more skerb za prav lepo perpravok prvemu sv. obhajilu dušnim pastirjem in starišem nikoli zadosti perporočiti.

4. Mlačnost v veri per moškim spolu večidel tudi od tod izvira, de moski le preradi pridige in kersanske nauke ali clo zanemarijo, ali pa okoli cerkve postopajo ali pa po kotih se potikajo, kjer se božja beseda lahko ne sliši. Le nad moškim spolam se grešna in pohujšljiva razvada vidi, de se cerkvenimu podučanju odteguje. De taki zaničevavci božje besede, ako posebno verjetnih znamenj poboljšanja ni, tudi per spovedi svete odveze vredni niso, se samo razumē.

5. Dalji vzrok je tudi v tem, de moški veliko po svetu okoli pridejo, se veliko s svetam pečajo, v vojašinj stopijo itd., ter veliko več pohujšljivih zgledov vidijo, kakor ženske. De pa te nevarnosti moža ne spridijo, mora že mladenec v pobožnosti globoko vkoreninjen biti. Zato naj bi se lepa navada vpeljala, de bi vsi, kteri iz fare gredo, per slovesu se per fajmostru oglasili, ter ga sv. blagodara prosili, per kteri perložnosti naj bi se jim še enkrat potrebni nauki, kakor popotnica podelili, in se jim z gorečo besedo mnogotere nevarnosti pokazale, v ktere utegnejo priti in se jim iz zalostnih zgledov mnogo drugih dokazalo, kam clovek

pride, ako Boga in sv. vero zapustivši goljufnjemu svetu se v naročje verže in po široki cesti grešnikov potegne: zakaj v takih okoljinih, kadar človek, posebno pervikrat, svojo domačijo, svoje znance in prijatle zapusti in se v tuje kraje poda, je serce posebno ginjeno in prijaznimu podučanju odprto.

6. V posebno korist za pobožnost vsake fаре pa so cerkvene bratovšine, pobožne družbe in domače pobožnosti (Hausandachten); zato naj se posebno skerbi, da se možje in fantje njih obilno vdeležijo. De se bo pa to zgodilo, je treba pogosto in pogosto potrebo duhovskih vadb in pobožnih družb dokazati in se ne precej ostrašiti dati, ako koristne naprave od začetka le malo prijatlov najdejo; treba je tudi vedno ponavljati imenitni nauk, da nebeško kraljestvo silo terpi, in da se po široki cesti mlačnih kristjanov vanj ne pride.

7. Sola pohujšanja, mesnica nedolžnosti in pobožnosti za vse ljudi, posebno pa za mladenčce in može so pa slabe tovaršije, ponočni shodi in slabe kerčme. Svoj glas povzdigniti in pred njimi neprenehama svariti je dušnih pastirjev, starišev in gospodarjev sveta dolžnost *).

8. Per vstanovitvi sosesk naj se, kolikor moči, na to gleda, da se sami pošteni in pobožni možje v soseskino starasinstvo izvolijo in da naj soseske same na lepo zadržanje v fari gledajo; kar en sam človek ne zamore, to pogosto družba serčnih in v veri gorečih mož prav lahko opravi.

9. Tudi razširanje dobrih bukev in časnikov je za duhovsko omiko verne čede velike, clo neizrekljive koristi. Zato naj posebno dušni pastirji pred zapeljivimi bukvami in takimi časniki, ki vero in pobožnost spodkopujejo, svarijo: pa tudi vsi pošteni farmani naj jim v tem pomagajo, da se slabe bukve povsod zatrejo, pohujšljivi časniki opuste, med tem ko je dobre bukve naznaniti, in neprenehama perporočati treba. Tudi naj se farmani navadijo, da bojo vselej poprej dušnega pastirja za svet poprašali, preden si ktere nove bukve omislijo. Farne bukvarnice so velika potreba sedanjiga časa postale, ktera prezreti bi se nikjer ne smela.

K—.

Sedajni obšir katoliške cerkve.

Spisal Valentin Sezun.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko.

(Dalje.)

Prigodbe kersanske vere na Ogerskim od l. 1038 — 1516. Sr. Gerard marternik.

Po smerti sv. Stefana so Ogri Petra, sinan njegove sestre, za kralja spoznali, ali njegova nemška rodovina in želje, viksi službe Nemcam dati, je Madžare zdrazilo: oni so se spuntali, Samuel, sv.

*) Pa kaj, da z žalostjo vidimo, da svarjenje v tej reči le malo malo zda! Dokler tedaj tisti možje v vsaki fari, katerim je za Boga in sv. čednost še kaj mar, v zavezo ne stopijo, se serčno in združeno ne vzdignejo, in se brez strahu, ali se komu s tem zamerijo ali ne, pred gosposko zato ne potegnejo, da se dovoljenje kerčmarjenja le hišam dobrih slovesa podeli, in se brez vse perzanesljivosti vsakimu kerčmarju pravica vzame, kakor hitro se mu dokazati more, da je njegova kerčma fari v spodtiko, posebno pa mladosti v pohujšanje in potuho — tako dolgo v tej reči ne

Stefana svak, je postal njih kralj, in Peter mora l. 1041 bežati na Nemško h kralju Henrik III. Samuel je bil neusmiljen človek, neki dan v postu je ukazal 50 pervakov, od katerih je vedil, da so s Petram deržali, umoriti. Potlej je peršel v mesto Čanad, da bi tam obhajal Velikonoč. S krono na glavi in obdan od svojih dvornikov je peršel kralj v cerkev, ali sv. Gerard, škof v tem mestu, stopi na prižnico in reče: „Postni čas je postavljen, da bi grešniki odpušanje in pravični plačilo dobili: ti pa si ga ognjusil s tolovajstvom. Zato ne zaslužiš danes odpušanja; in kakor sim perpravljen umreti za Jezusa Kristusa, tako ti hočem povedati, kaj te mora zadeti. Tretje leto tvojiga kraljevanja se bo meč maštvanja čez te vzdignil, in zgubil boš življenje in kraljestvo, kteriga si se z goljufijo in silo polastil“. Pravil je dalje Gerard, da bo med ljudstvom hud punt vstal, in da bo tudi on v njem umerl. Vse to se je res zgodilo.

Sv. Gerard je bil doma iz Benedk, in je že od mladosti v samostanu živel. Podal se je bil skozi Ogersko na božjo pot v Jeruzalem, in na tem potu se je bil sv. kralju Stefanu s svojo učenostjo in pobožnostjo tolikanj perkupil, da ga je kralj per-moral na Ogerskim ostati. Gerard gre v kloster Beel, ki ga je bil sv. kralj na prošnje pušavnika Gonterja sozidal. Tukaj se je on 7 let v postu in v molitvi vadal, in ni imel druge tovaršije kakor samo miniha Maura, ki je poznej škof v Pecuhah (Fünfkirchen) bil. Ko je bil sv. Stefan svoje kraljestvo pomiril, je poklical Gerarda iz samote, ga dal blagosloviti škofa in ga je potlej poslal pridigovat svojimu ljudstvu. Ljudje so Gerarda ljubili kakor očeta; število vernih je rastlo, kralj je torej zidal cerkve v več krajih, in poslal sv. Gerarda h cerkvi sv. Jurja v Čanad. Tu je bil altar Marije Divice, pred njim sreberna kadilnica, kjer sta dva starčika vedno prijetne dišave žgala, in vsako saboto se je tukaj častenje presvete Divice z deveterimi berili iz brevirja opravljalo. Sv. Stefan namreč in celo Ogersko je nebeško kraljico sosebno častilo.

Sv. Gerard je zlo skerbil za vse, kar božje službo zadeva; rekel je, da se mora vera s tem podpirati, kar je človeškemu občutenju prijetno. — De bi se nad nemškim cesarjem Henrik III., ki je bil pregnaniga kralja Petra sprejel, maštval, je kralj Samuel l. 1042 z vojsko na Nemčijo planil in je 2 leti grozovitno tam razsajal; ali v l. 1044 je cesar Henrik Petra vnovič za ogerskiga kralja postavil. Samuel je bil vjet in ob glavo djan. Tako se je spolnilo prvo prerokovanje sv. Gerarda.

Peter je zdaj sicer po ptuji pomoči spet sedel na prestolu sv. Stefana, ali Ogri niso bili kratko nikar z njim zadovoljni. Poklicali so tri brate iz arpadove hiše, Andreja, Bela-ta in Leventa-ta, ki so bili ob času sv. Stefana Ogersko popustili, domu, — Andrej in Leventa sta prišla, in berž jih je obsula truma vstajnikov, ki so od njih terjali per-

bomo prišli na bolje. Posebno oistro naj bi sosesko na to gledale, da bi bile vse kerčme med službo božjo zaperte, (kar je tudi po cesarskih postavah zapovedano), in vsakimu kerčmarju, ki se v tem pregreši, naj bi se kerčma zaperla in se mu ostra in občutljiva kazin naložila, naj boljši, če v denarji, zakaj takih brezvestnih kerčmarjev Bog je ravno denar. O družba sv. križa, kako zlo zlo si nam potrebna; pa le redki, prav prav redki so v Izraelu tudi med čuvaji Siona, ki to vidijo!

Pis.

voljenje živeti po ajdovski kakor njih predniki, pobiti škofe in duhovne, podreti cerkve, se odpovedati kersanstvu in moliti malike. Le s tem pogojem so jima obljubili zoper kralja Petra se vojskovati. Leventa je bil ajd, Andrej sicer kristjan, ali strah pred Petram in gerda častilakomnost sta ga premagala, — dovolil je v hudobno željo vstajnikov, in preganjanje kersanske vere se je perčelo. Nek človek, Vata po imenu, je prvi od kersanstva odpadel in si dal glavo obriti razun treh čopov las, ki so mu od glave viseli. Na njegovo nagovarjenje je vse ljudstvo začelo zdaj darovati vragam in konjsko meso jesti. Pobijali so kristjane brez izjemka in požgali več cerkva. Zdaj so se oni očitno zoper kralja Petra spuntali, morili sramotljivo Nemce in Lahe, ki jih je bil on po deželi naselil, in mu sporočili, de hočejo končati škofe ž njih duhovšino in vse, ki desetino pobirajo, in postaviti spet malikvanje v njegov nekdanji stan.

Andrej in Leventa sta pergromela s svojimi derhalni noter do Pešta; škofje Gerard, Bestrit, Buldi in Beneta so šli iz Stolno-Beligrada njim naprot, de bi jih s častjo sprejeli. V kraji Giod je Gerard sv. mašo bral, per kateri so bili njegovi trije tovarši; ali še poprej jim je rekel: „Vedite, moji bratje, dans bomo mi martre terpeli, samo škof Beneta ne“. Obhajal je vse pričijoče, potlej se šli proti Peštu, kjer so jih Vata in več nevernikov obsuli in na-nje kamnje lučali. Škof Gerard je bil na svojim vozu in je delal vedno križe čez preganjavce. Zvernili so zdaj voz in le lučali naprej kamnje v škofa, ki je na tleh ležal. Glasno je Gerard zaklical: „Gospod Jezus Kristus, ne perštevaj jim tega greha, oni ne vejo, kaj delajo“. Prebodli so ga na to s sulico, de je umerl; umorili so bili tudi škofa Bestrit in Buldi in veliko kristjanov. Ali škof Beneta je bil otet od vojvoda Andreja, in tako so se spolnile besede Gerarda, kteriga katolska cerkev 24. kimovca svetnika in marternika časti.

Nesrečni Peter je bil vjet in oslepljen, od bolečine nad zgubo oči je kmalo potlej umerl; umerl je bil tudi neverni Leventa. Torej se je dal še tisto leto 1047 vojvod Andrej v Stolno-Beligradu kronati od treh škofov, ki so bili po tem pobijanji kristjanov še per življenji ostali. Zdaj je kralj Andrej I. pod smertno kaznijo prepovedal vse malikvanje; je ukazal se poprijeti kersanske vere in živeti po postavah sv. kralja Štefana. Odslej je Ogerska dežela kersanska ostala. Kralj Andrej I. je v l. 1061 v vojski umerl, s konja namreč je bil padel, in podkve njegovih konjikov so ga pomandrale. — Njegov brat Bela I. je bil zdaj kralj; spet so se oglasili prijatli malikvanja in terjali, de naj se kersanska vera odpravi. Ali Bela jih je s svojimi vojniki napadel in popolnoma pokrotil. V l. 1063 je Bela I. umerl; trije verli sinovi Geiza, Ladislav in Lampret, ki jih je bil ta kralj zapustil, so se branili ogerske krone in tisto ponudili Salomonu I., ki je bil sin Andreja I. Še le v l. 1074, ko je mogel Salomon iz dežele pobegniti, je Geiza I. začel kraljevati; po njegovi smerti v l. 1077 je bil njegov brat Ladislav za kralja izvoljen.

Ladislav I., kteriga katolska cerkev svetnika časti, je bil pravi oče svojiga ljudstva in vredin naslednik sv. Štefana. Ob njegovim nastopu kraljevanja so tatvina, ropanje in druge hudobije silno po Ogerskim divjale. Z ojstrimi kaznimi, ki jih je tatovam in roparjem žugal in, ako se niso poboljšali, tudi ž njimi udaril, je bil deželi mir in varnost dal. — Kumani, divji roparski rod, so bili

skozi Sedmograško pod poveljstvom vojvodov Kutesk in Akos dvakrat na Oggersko perderli; ali Ladislav jih je obedvakrat premagal, vojvoda Akosa v bitvi polomil, njih veliko vjel, v ravnini ob Tisi se naseliti in kristjani biti permoral (l. 1091). Njegova sestra Helena, tudi Lepa imenovana, mu je bila Hrovaško deželo po smerti svojiga moža Zvonimira, zadnjiga kralja Hrovatov, zročila, ktera je tako del Oggerske postala; postavil je bil škofije v Zagrebu in Velkim-Varadinu, in je veliko samostanov ali z noviga uterdil, ali jim gotovši prihodke preskerbel. V takratnih žalostnih razporih med razujzdanim cesarjem Henrikom IV. in sv. papežem Gregorjem VII. je bil že perpravljen z 20.000 mož papežu na pomoč hiteti. Molil je veliko, sv. resnice nar raji premisljeval in častil s posebno pobožnostjo Marijo Devico. Poln zasluženja pred Bogom je v l. 1095 umerl, in v lepi cerkvi v Varadinu, ki jo je bil sozidal, svoje pokopalise najdel. Milo so hvaležni Ogri žalovali po njegovi smerti, kakor po smerti nar boljšiga očeta; cele tri leta se ni slišalo po Oggerskim ne muzike, ne plesa, ne drugih veselie. Bog pa ga je bil pred svetam povelical z veliko čudeži, ki so se na njegovim grobu godili. Zavoljo tega ga je papež Celestin III. v l. 1198 praznično svetnikom perštel, 27. roznika obhaja katolska cerkev njegov spomin.

(Dalje sledi.)

Razgled po kersanskim svetu.

Iz Belgije. Armellini, zmed poglavitnih junaciov ranjee rimske samovlade (to je laški puntar), je po njenim razpadu v Lüttich pobegnil. Neki dan na sprehodu vidi dva fantalina, kako se lasata in pulita, ter popraša, kaj de se rujeta. Odgovori se mu, de je eden zaigral en sou (blizo poldrugi krajcar), pa de nece plačati. Armellini da unimu družimu en frank (23 kr.) s pogojem, de naj zdej tovarša per miru pusti. Deček se sperviga čudi nad tem blagosercnim daram, ali hitro ga popraša: „Nisi li ti tisti gospod iz Laškiga?“ „Pac“! „Na nazaj tvoj frank, nočeva denarjev, ki so papežu ukradeni“.

Iz Dunaja. Ondi je zdaj samo še kepica Ronzeancev. Znani judovski dnevnicarji so bili po svetu raztrobili, de je med unimi 3000, ki so pri pečavnstvu postavniga priznanja svoje derhalice prosili, bilo mnogo „intelligencie“; pa na dan je peršlo, de je bilo skor pol zmed njih nesamostalnih otrok, in de ta nova cerkvica obstoji narveč iz tkavskih, čevljarskih, šivarskih hlapičev in kupčevskih dečakov. Patrijarh tega vsekod nadergnjeniga zbora je znani Žuželka z gospo, bivšo gledišno igravko Brüningovo. Ta gospod, rojen Čeh, je prav nemškovec; nar poprej je samiga sebe razglasil za Nemca (in kako bi ne bil, sej to že ime kaže, ker „tudi v Švedskim jeziku so besede na — ka izhajajoce!!!“); potlej je hotel tudi vse Avstrijance ponemčiti (k velikimu pohujšanju smo mogli po dnevniki njegove revnespise: „Oesterreich deutsch, — Oesterreich deutsch“ brati. Na poslednje je postal pa patriarh nemške vere! — O srečna Germania! Žuželka bi ti tudi nemške nebesa vstrojil, ko bi le vanje veroval!

Iz Turškiga. Dominikanec Marciaj, lani imenovani škof v Teodozjopolu, ki stanuje v Mosulu, naznauje, de se je ravno kar jakobitski škof iz Mediatu krivoverstvu odrekol ter očitno stopil v cerkveno občinstvo s katolskim sirskim škofom v Diarbekiru. Temu škofovimu zgledu je že več imenitnih in visokih oseb nasledovalo. Mediat je malo mestice, ležeče v gori, ki jo

Greki imenujejo Taver (Taurus). Na ti gori stanujejo sami Jakobinci, katerih duhovstvo v veliki nevednosti živi. Nadjati se je, de bo to škofovo prestopljenje našim oznanovavcem v une strani pot odperlo, ker dosihmal niso imeli perloznosti ondanjimu ubogimu inmirnimu ljudstvu katoliške resnice oznanovati. (Zagreb. list).

Prusko. Minister pravosodništva je sodništvam oznanil imenik katoliških praznikov, in ukazal, de se ob teh dnevih ne smejo sodniške reči opravljati. — V Berlinu se oistro gleda, de se naredbe zastran posvečevanja nedelj spolnujejo. Ne le vse štacune morajo biti zaperte, temuč tudi štacunske okna zasterte. Stražanstvo za varnost hodi po delavnicah, in gleda, de bi se o prepovedanem času v njih ne delalo.

— Pruska vlada je evangeliškim (protest.) konziistorjem zapovedala poskerbeti, de bo zapovedništvo in služabništvo železnih cest ob nedeljah pri službi božji. — To je v resnici modra zapoved povsod potrebna, ker če se dan Gospodov ne bo posvečeval, ne bo sreče — ne per železnih cestah, ne drugod.

Bere se, de je tudi odbor Avstrijskih škofov ministerstvu predlog podal, v katerim svoje želje izreče, de bi se uradnikom in opravnikom per železnih cestah perloznost dala, ob nedeljah in praznikih cerkveni zapovedi zastran božje službe zadostiti.

Iz Švajce. Neki črn demokrat je peršel undan na Švajcarsko obiskat demokratiške begune. V Genfu zboli in gre v mestno luteransko bolnišnico. Ker mu pa tu ni bila všeč strežba in živež, se preseli v ondanjo bolnišnico usmiljenih sester. Pri njih skerbljivi strežbi je naš bolnik v kratkim okreval, in zdaj z največim navdihom govori od dobrih del, ktere je v stanudopernosti katoliška ljubezin in podarljivost.

Francosko. Na Avinjonskim so duhovni napravili društvo za razširjanje dobrih bukev. Njih namen je, napraviti v vsaki duhovni (fari) katoliško bukvarnico, ktera bo brez plačila slehernimu v postrežbo. Različni odbori bodo to reč v skerbi imeli, predsedniki po škofijah bodo škofje sami, duhovniki ali fajmoštri po duhovnijah. Vsak tovarš daruje v dnaru po dobrovoljnosti, in se zaveže, druge po svoji moči od branja zanikernih bukev odvracati. Marija je bramba tega društva.

Pariz. Evgen Vorn, ki je bil del časa medderžavski ali diplomatiški opravnik na izhodu, je stopil v Carjigradu v duhovni stan, in bo od pečavnika zunanjsstva v Pariz poklican, se ž njim posvetovat zastran opravil katoliške cerkve na izhodu.

Angleško. Iz letnih naznanil se vidi, de vsako leto okoli 2000 ljudi prestopi iz angleške v katoliško cerkev, odkar je ondi katolištvo s težkim trudam svobodo zadobilo. — Od todi je tisto čudo, de možici, ki se ne Boga, ne pekla ne boje, pred svobodno cerkevjo toliki strah imajo.

— Angleške novice oznanujejo iz Exetera: Maskell, dvorni kapelan exeterskiga škofa, je očitno naznanil, de po njegovim prepričanju anglikanska cerkev ni nikakoršna cerkev, in de nima oblasti duhovniških redov deliti, za to je zdaj prost svetovnik sveterimsko-katoliške cerkve.

Laško. Goreči Turinski katolčanje se se k hvali časnika „Armonia“ zedinili, de hočejo sami plačati kazen, ktero je sovražno sodništvo neostrašenimu nadškofu po krivici naložilo. Nadškofovi protivniki so hotli to zbiranje prestreči, pa se jim ni dalo. Tako sovražno vsilovanje je katolikam še le serčnost delalo, de so se v rečeno novičarnico takorekoč valili ter tam podajali svoje darove.

Azija. Na Kohinčinskim je preganjanje kristjanov. Kraljeva zapoved je: 1. Vsak Kohinčan, zatožen, de je kristjan, ako se noče svoji veri odreči, dobi sto palic, in je spušen; 2. vsak domači duhovin, ako neče odpasti, se na obličji zaznamuja z besedami: „napčna vera“, in se v ječo dene (poprej so bili duhovni s smertjo kaznovani); 3. kdorkoli vjame oznanovavca ali misjonara evropejca, dobi 30 prutov (okoli 130 gold.) srebra, oznanovavec pa se zapelje na globoko morje in utopi. — Tako se zmiram terpi sveta cerkev, in se oslavlja vsaciga stoletja v svojih terpeznikih ali mučencih, in iz njih kervi izhaja seme vere in ljubezni božje med narode.

Iz Prage. Lepo djanje pražanskih bogoslovcov. G. Dr. Plaucar, vodja nadškofskiga semeniša, je zbrani „katolički jednoty“ naznanil, koliko gerečnost so njegovi bogoslovci razodeli, de bi zamogli tudi oni k zidanju cerkve ss. Cirila in Metodja kej pripomoči. Ker imenovani bogoslovci nimajo ne časa, ne perloznosti si kej prislužiti, so se v tem zedinili, de hočejo s priterganjem v jedi — s postam nekoliko pridobiti ter darovati v namen dotičniga zveličavniga dela. Poprosili so tedaj gosp. vodja, de bi jim, počemši od sv. Janeza Nepomučkiga, skoz šest tednov ob nedeljah in praznikih, ob kterih se jim po predpisu nekoliko priboljšuje, samo vsakdanji živež ukazal pripraviti, kar pa se s tem prihrani, naj bi se obrnilo na sv. hram v Karolinu. Prihranilo se je pa 51 gold. sr.

— 27. p. m. so obiskali nj. emin. g. kardinal knez Švarcenberg semeniša v Pragu. S posebno perljudnostjo, ljubeznjivostjo in prijaznostjo so si na enkrat vse mlade serca perdobili. Pomljlive so besede, ki so jih per ti perloznosti ljubeznjivi vikši pastir govorili duhovskim učencam, rekoč: „Veseli me, de v Vas zamorem pozdraviti svoje prijatle in prihodnje sodelavce. — Ne pričakujte pa vender v prihodnje za se nikakoršnih svetlic, nikakoršne vgodnosti, nikakoršnih časnih posestev. „Zamorete li kelih piti?“ — je Gospod svoje učence prašal. Tako tudi jest Vas serčno prosim, de slehern, kteri ne čuti v sebi dosti moči, nagnjenja in zmožnosti k tako težkimu delu, naj bi rajši, dokler je čas, odstopil ne samo zavoljo svoje lastne vesti, ampak tudi v prid kraljestva Jezusoviga. Kdor je pa vender k prenašanju za terdno odmenjen, naj zaupa v milost Gospoda Jezusa Kristusa“. — Ta visoki duhoven mende misli glasovitna bogoslova Günther-ja in Veith-a v Prago poklicati.

Glasgow. Londonskimu časniku Tablet se iz Šotiskiga čez cerkvene zadeve to piše: Pred 45 leti je bilo v mestu Glasgow komaj 200 katolčanov; niso imeli ne cerkve ne šole; službo božjo so imeli v tesni stanici, ki so si jo nalaš blizo hiš, v kterih so vojaki stanovali, zvolili, de bi jih ti zoper razkačeno derhal varovali. Tako je bilo, ko je Dr. Scott v to mesto peršel, pod njim pa se je katolicanstvo pospešilo. Marsikdo bi se bil prederzniga imenoval, tudi le kapelico napraviti; on pa je začel cerkev zidati, ktera je za staro škofijsko cerkevjo nar večji v tem mestu. Odsihmal je katoliška cerkev vidama rastla: cerkev je bila kmalo premajhna. Katolčanov je zdaj 70.000; imajo 4 cerkve, 3 druge ravno zidajo in bodo čez pol leta dozidane; imajo tudi 2 veliki poslopji za šole in sirote. Glasgowski katolčani, ki so vsi delavci in so večidel iz Irskiga peršli, so 45.000 liber za zidanje podarili. Če se bo cerkev tako razširjala kakor dozdej, se smemo nadjati, de bo Glasgow kmalo zopet katoliško mesto in de se bo škofijska cerkev, ktera je hude čase Knoksa in Kromwella preživela, zopet v ta namen nazaj dala, zavoljo kteriga so jo bili naši spredniki sozidali.